

УДК 338.58:65.014

Маховка Вікторія Михайлівна

кандидат економічних наук,

Доцент кафедри міжнародних економічних відносин та туризму

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Міллер Юлія Ігорівна

студентка

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Момот Олена Євгенівна

студентка

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Viktoriia Makhovka,

Ph.D., associate professor of international economic relations and Tourism

National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»

Miller Yuliia Ihorivna

student

National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»

Momot Olena Yevhenivna

student

National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»

**ФУТБОЛ ЯК ОДИН ІЗ НАЙПОПУЛЯРНІШИХ ВИДІВ СПОРТИВНО-
ПОДІЄВОГО ТУРИЗМУ**

**ФУТБОЛ КАК ОДИН ИЗ ПОПУЛЯРНЫХ ВИДОВ СПОРТИВНО-
САБЫТИЙНОГО ТУРИЗМА**

FOOTBALL AS ONE OF THE MOST POPULAR FORMS OF SPORT AND EVENT TOURISM

Анотація. У статті розглядається одна з найперспективніших галузей діяльності у всьому світі – туризм. Пріоритетним видом туризму в даній роботі виступає спортивно-подієвий туризм. Проаналізувавши теоретичні дані, визначено, що спортивно-подієвий туризм вважається досить новим та цікавим напрямком діяльності та має великі перспективи для свого розвитку. Визначено, що найбільшу популярність у світі охоплює футбол як один із видів спортивно-подієвого туризму. У статті наведено характеристику цього виду спорту та отримано відповідь на питання, чому футбол вважається таким популярним.

Ключові слова: туризм, економіка, спорт, подія, бізнес, футбол, гра.

Аннотация. В статье рассматривается одна из самых перспективных отраслей деятельности во всем мире – туризм. Приоритетным видом туризма в данной работе выступает спортивно-событийный туризм. Проанализировав теоретические данные, определено, что спортивно-событийный туризм считается достаточно новым и интересным направлением деятельности и имеет большие перспективы для своего развития. Определено, что наибольшую популярность в мире охватывает футбол как один из видов спортивно-событийного туризма. В статье приведена характеристика этого вида спорта и получен ответ на вопрос, почему футбол считается таким популярным.

Ключевые слова: туризм, экономика, спорт, мероприятие, бизнес, футбол, игра.

Abstract. The article deals with one of the most promising industries in the world – tourism. The priority type of tourism in this work is sports and event tourism. After analyzing the theoretical data, it was determined that sports and event tourism

is considered a fairly new and interesting direction of activity and has great prospects for its development. It is determined that the greatest popularity in the world is covered by football as one of the types of sports and event tourism. The article describes the characteristics of this sport and provides an answer to the question of why football is considered popular.

Key words: tourism, economy, sport, event, business, football, game.

Постановка проблеми. У сучасному суспільстві туризм відіграє дуже велику роль у розвитку різних держав планети та має значний вплив на економіку країн. Туристичні підприємства та організації по всьому світу намагається робити все можливе для приваблювання нових туристів та отримання більших прибутків. Основна мета держав – визначити свої переваги та розвивати ті види туризму, які можуть принести колосальні доходи.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Знання про спортивно-подієвий туризм, а також про футбол як один із видів спорту, присвячені роботам таких особистостей як Абрамов В. В., Тищенко, П. В., Пилипчук Р. В., Савченко О. В. Також багато інформації міститься на електронних джерелах у мережі Internet.

Постановка завдання. Мета статті – проаналізувати теоретичні знання про спортивно-подієвий туризм та обґрунтувати актуальність його розвитку у майбутньому, а також визначити його перспективи та особливості. Визначити, яка із форм туризму вважається найпопулярнішою та чому.

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день у цілому світі різні держави направляють максимальні сили на задоволення різноманітних потреб населення, зокрема туристично-рекреаційних. Що тільки не вигадуються туристичні підприємства та організації, щоб заманювати все більше і більше туристів кожного року. Вони намагаються використовувати будь-які ресурси та можливості для отримання більшого прибутку та покращення економіки своєї держави.

Подієвий туризм – досить молодий і один із найперспективніших видів туризму сьогодення. Подієвий туризм – це вид туризму, при якому люди стають живими свідками найбільших подій в світі спорту, культури і мистецтва.

Події є важливими мотиваторами туризму і займають чільне місце у розробці та маркетингових планах більшості напрямків. Роль і наслідки запланованої події в туризмі були добре задокументовані і мають вагоме значення для конкурентоспроможності цих напрямків. Проте лише кілька десятиліть тому «Подієвий туризм» закріпився у туристичній галузі. Тому подальший розвиток цього виду туризму можна охарактеризувати лише як вражаючий.

Подію можна охарактеризувати як публічне зібрання з метою святкування, розваг, освіти, маркетингу або возз'єднання. Дональд Гетц в 1997 році у своїй книзі «Управління подіями та подієвий туризм» заявив, що події є тимчасовими явищами, запланованими або непланованими, і вони, зазвичай, мають обмежений час, який фіксується або публікується для запланованих заходів [2].

Подієвий туризм є просторово-часовим явищем, і кожен унікальний завдяки взаємодії між простором та людьми. Значна частина унікальності подій проявляється в їхній неповторності, тому треба не втратити можливість ними насолодитись [3].

Зараз, у розвинений та цікавий час, людина потребує нових вражень, прагне до нового, цікавого та загадкового або, інколи і до небезпечного (є, наприклад, туристи, які шукають, де б подивитись на виверження прокинувшись вулканів). Такі тури викарбовуються в пам'яті як одні з найяскравіших моментів у житті, адже вони дають побачити те, що ніколи не повториться: церемонії коронації та інавгурації голівдержав, спортивні події, незабутні і неповторні концерти, фестивалі, карнавали.

Один із порівняно нових та захоплюючих напрямків подієвого туризму вважається спортивно-подієвий. На сьогоднішній час він стрімко розвивається

та збирає туристів по всій земній кулі. Щодо спортивного туризму, то він стосується тих, хто шукає гострих відчуттів та бажає активно провести своє дозвілля чи зайнятися рекреаційними видами спорту. Такі заняття залучають постійні потоки туристів протягом року. Спортивний туризм розвивається як невід'ємна складова туристської галузі і спрямований на зміцнення здоров'я, розвиток фізичних, морально-вольових та інтелектуальних здібностей людини шляхом залучення її до участі у спортивних походах різної складності та змаганнях з техніки спортивного туризму, самодіяльних туристських подорожах, мандрівних подорожах активного туризму. Разом з тим, спортивний туризм сприяє розвитку та поширенню активних форм відпочинку, а отже, має ще й рекреаційні, пізнавальні, виховні, економічні та інші функції [9].

Кожного року у різних куточках нашої планети проходять найрізноманітніші конкурси, турніри, змагання, матчі, що приваблюють безліч фанатів, які готові долати будь-які відстані та витратити чималі кошти на проживання, харчування, транспорт та розваги. Це приносить колосальні доходи країнам-організаторам спортивних подій. Тому можна зробити такий висновок, що на даний час спорт перетворюється на перспективний бізнес, який в майбутньому буде приносити ще більше перспектив, можливостей та коштів.

А зараз давайте розглянемо, що ж саме так привертає увагу величезної кількості людей на відвідування спортивних «івентів» (рис.1).

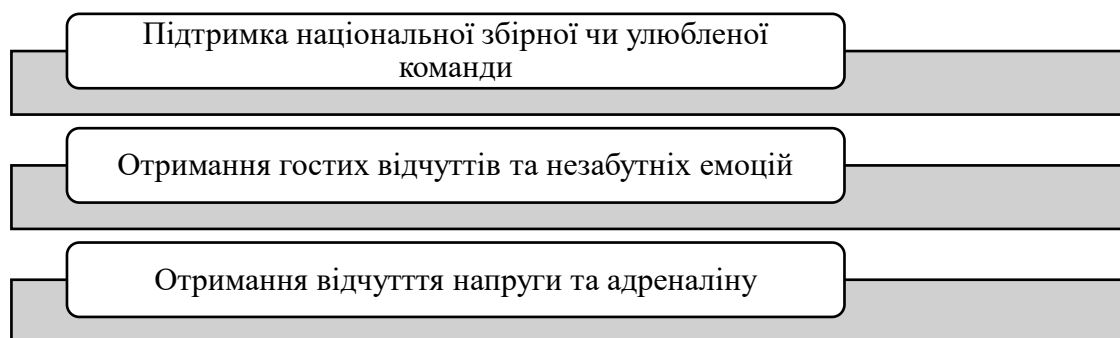

Рис.1. Причини відвідування спортивних подій

Отже, ми можемо побачити, що спостереження за спортивними діями на трибунах та стадіонах приносить такі емоції, які запам'ятовуються на довго та викликають бажання отримувати їх знову і знову.

А зараз детальніше розглянемо один із найпопулярніших видів спорту – футбол.

Футбол – це гра, у якій беруть участь дві команди з 11 гравців, які намагаються ввести м'яч у ворота іншої команди. Перемагає та команда, яка заб'є більше голів. Футбольний матч складається з двох рівних таймів по 45 хвилин із 15-хвилинною перервою між ними. Після перерви команди міняються воротами. Гра завершується перемогою однієї з команд або нічиєю. Якщо виявити переможця матчу необхідно обов'язково, то проводять 2 додаткових тайми по 15 хвилин. Якщо знову нічия, то пробивається серія пенальті. Передавати м'яч можна ногами, грудьми, головою. Тобто всіма частинами тіла, крім рук. У руки м'яч може брати лише воротар. Решту гравців за торкання м'яча карають, аж до вилучення за межі ігрового поля [5].

У всьому світі величезна кількість людей захоплюється даним видом спорту. Хтось постійно переглядає матчі удома, хтось відвідує ігри на стадіонах, а дехто, навіть, надає перевагу самому займатися цією спортивною діяльністю, і це не обов'язково повинна бути професійним заняттям.

Головна перевага футболу полягає в його видовищності. Якщо ви хоч раз дивилися футбол, то, напевно, ви погодитеся з тим, що це неймовірно видовищний вид спорту. Більшість футболістів є справжніми професіоналами своєї справи, які знають безліч прийомів. І вони точно можуть показати видовищну гру. Якщо ви не згодні з тим, що футбол є дуже видовищним видом спорту, то найімовірніше ви просто на просто не бачили гру по-справжньому сильних команд. Якщо ви дивилися футбол не лише по телевізору, але ще й на стадіоні, то напевно ви пройнялися атмосферою, якою наповнені подібні місця. Дуже складно зберігати байдужість до цього виду спорту, побачивши, як щиро вболівальники переживають разом з командою всі її успіхи і невдачі.

До речі, схожу атмосферу можна відчуту у спортивному барі під час великої гри [4].

Розвиток сучасного футболу був тісно пов'язаний з процесами індустріалізації та урбанізації у вікторіанській Британії. Більшість нових жителів робочого класу промислових міст і містечок Великобританії поступово втрачали свій інтерес до старих розваг і шукали нових форм колективного дозвілля. Починаючи з 1850-х років, промислові працівники все частіше мали час після обіду в суботу, і тому багато хто звертався до нової гри у футбол, щоб подивитися чи взяти участь. Основні міські установи, такі як церкви, профспілки та школи, збирали хлопців та чоловіків робочого класу у рекреаційні футбольні команди. Зростання рівня грамотності дорослих сприяло висвітленню у пресі тем про організовані види спорту, тоді як транспортні системи, такі як залізниці чи міські трамваї, дозволяли гравцям та глядачам їздити на футбольні ігри. Популярність футболу зменшила інтерес громадськості до інших видів спорту, зокрема крикету. Середня відвідуваність в Англії надзвичайно зросла до початку Першої світової війни (табл.1).

Таблиця 1

Кількість відвідувачів футбольних ігор

Рік	Кількість, шт
1888	4 600
1895	7 900
1905	13 200
До 1914	23 100
2019	Близько 2,9 млрд осіб

Отже, з даної таблиці ми можемо побачити, що кількість прихильників цього спорту неймовірно зросла, а на початку 20 століття футбол поширився по всій Європі. Але він потребував міжнародної організації. Рішення було знайдено в 1904 р., коли представники футбольних асоціацій Бельгії, Данії, Франції, Нідерландів, Іспанії, Швеції та Швейцарії заснували Міжнародну федерацію футболу (FIFA).

FIFA (ФІФА) – це міжнародна спортивна організація, керівний орган світового футболу, вона заснована у 1904 в Парижі представниками Бельгії, Данії, Іспанії, Нідерландів, Франції, Швейцарії та Швеції з метою популяризації та розвитку футболу. У тому ж році до ФІФА вступила Німеччина, ще через рік – Австрія, Англія, Італія. Перші змагання під егідою ФІФА проведено 1906. Від 1932 штаб-квартира організації знаходиться у місті Цюрих (Швейцарія). Нині вона об'єднує понад 200 національних федерацій, розподілених між шістьма континентальними конфедераціями за територіальним принципом [6].

Таблиця 2

Найкращі футбольні клуби світу ХХ століття за версією FIFA [7]

Місце	Клуб	Країна	Кількість голосів, %
1	Реал Мадрид	 Іспанія	42,35
2	Манчестер Юнайтед	 Англія	9,69
3	Баварія	 Німеччина	9,18
4	Барселона	 Іспанія	5,61
5	Сантос	 Бразилія	5,10
6	Аякс	 Нідерланди	5,10
7	Ювентус	 Італія	2,55
	Інші		20,42

Отже, з даної таблиці ми бачимо, що найкращим футбольним клубом 20 століття з великою перевагою визнано Реал Мадрид. 11 грудня 2000 року на церемонії в Римі легендарний гравець «Реала» Альфредо Ді Стефано і президент клубу Флорентіно Перес отримали трофей найкращого футбольного клубу 20 століття [6].

Національна футбольна ліга (американський футбол)	
США	68 397
↓	
Бундесліга	
Німеччина	42 421
↓	
Прем'єр-ліга	
Англія	35 931
↓	
Австралійська футбольна ліга	
Австралія	33 461
↓	
Ла Ліга	
Іспанія	30 275
↓	
Ліга футболу Канади	
Канада	27, 005
↓	
Ліга МХ	
Мексика	25, 434
↓	
Серія А	
Італія	24 655

Рис.2. Найвідвідуваніші футбольні спортивні ліги (систематизовано автором на основі [8])

Отже, з рис.2 ми бачимо, що приголомшлива кількість людей відвідують футбольні матчі та являються прихильниками даного виду спортивно-подієвого туризму.

Висновки з проведеного дослідження. Спортивно-подієвий туризм є одним з найцікавіших видів туристичної діяльності, тому що він пов'язаний з відвідуванням людей таких масштабних та видовищних форм дозвілля, як матчі, ігри, турніри, та змагання. Найпопулярнішим видом спортивно-оздоровчого туризму вважається футбол, і це не дивно, адже з усіх куточків нашої планети люди готові віддавати будь-які кошти та долати величезні відстані, щоб мати змогу поспостерігати за майстерністю та професіоналізмом найбільш провідних команд світу. Десятки тисяч фанатів кожного року витрачають певні кошти для задоволення своїх потреб у дозвіллі, що сприяє розвитку та збагаченню багатьох держав світу, що у свою чергу покращує економіку, що не може не радувати.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Абрамов В. В. Спортивний туризм: підруч. / В. В. Абрамов; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2011. 367 с.
2. Алексеева О.В. Подієвий туризм як фактор соціально-економічного розвитку регіону: автореф.; рос. міжнар. акад. туризму. М.: ЮНИТИ, 2012. 24 с.
3. Тищенко, П. В. Теоретичні аспекти та розвиток подієвого туризму регіону [Текст] / П. В. Тищенко // Науковий вісник Ужгородського університету : Серія: Економіка / редкол.: В.П. Мікловда (гол. ред.), М.І. Пітюлич, Н.М. Гапак та ін. Ужгород: Видавництво УжНУ "Говерла", 2011. – Спецвип. 33. Ч. 4. С. 124-128. – Бібліогр.: с. 127-128.
4. Чому футбол найпопулярніший вид спорту? [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://vinbazar.com/journal/vidpochinok/cho-mu-futbol-naypopulyarnishiy-vid-sportu>. Заголовок з титулу екрану.
5. Розповідь про футбол [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://dovidka.biz.ua/rozpovid-pro-futbol/>. Заголовок з титулу екрану.
6. Пилипчук Р. В., Савченко О. В. Міжнародна федерація футбольних асоціацій // Енциклопедія Сучасної України: електронна версія [веб-сайт] / гол. редкол.: І.М. Дзюба, А.І. Жуковський, М.Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=65134. Заголовок з титулу екрану.
7. Список найкращих футбольних клубів 20 століття за версією ФІФА [Електронний ресурс]. 2020. Режим доступу до ресурсу: <https://www.fifa.com/tournaments/men/club-world-cup/2020/teams>. Заголовок з титулу екрану.
8. Топ-10 спортивних ліг з найбільшою відвідуваністю за гру [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <https://ukr.thefunkonme.com/top-10-sports-leagues-with-highest-attendance-per-game-227791>. Заголовок з титулу екрану.

9. Дехтяр В. Д. Основи оздоровчо–спортивного туризму /В. Д. Дехтяр.
К.: Науковий світ, 2003. 203 с.